

स्थानीय राजपत्र

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ६ (संख्या २) जेष्ठ ३० गते २०८०

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (३) बमोजिम चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले बनाएको देहाय बमोजिम कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

भाग-२

सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति : २०८०/०२/१९

प्रस्तावना,

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक, पति, ऐलानी तथा नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने सबै सडक किनाराका जग्गाहरूको उचित संरक्षणको लागि नगरपालिकाले तिनको प्रभावकारी एवं वैज्ञानिक उपयोग गर्न सके आफ्नो आन्तरिक आयमा वृद्धि हुने तथा जथाभावी तरिकाले हुने अतिक्रमण पनि नियन्त्रण गर्न सकिने विषयलाई मध्यनजर गरि, अव्यवस्थित अवस्थालाई व्यवस्थित बनाउन र नियम विपरित कार्य गर्ने जो सुकैलाई कानुनी कारवाहीको दायरामा ल्याउन नगरपालिकाको महत्वपूर्ण स्रोतको रूपमा रहेको सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण तथा उपयोग र व्यवस्थापन सम्बन्धी कानून निर्माण गरि कार्यान्वयन गर्न बाञ्छनीय भएकोले,

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७४ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि नगर कार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाइ जारी गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिकी

१. संक्षिप्त नाम, प्रारम्भ र क्षेत्र : (१) यस कार्यविधिको नाम “सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भइ स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ ।

(३) यो कार्यविधि चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिका क्षेत्र भित्र लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :-

(क) “उप समिति” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम वडा स्तरमा गठन भएको सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग उप समितिलाई सम्झनु पर्छ ।

(ख) “उप प्रमुख” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको उपप्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।

(ग) “कार्यपालिका” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

(घ) “कार्यालय” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्छ र सो शब्दले वडा कार्यालयलाई समेत जनाउँछ ।

१

खण्ड ६ (संख्या २) जेष्ठ ३० गते २०८०

(ङ) “टोल विकास संस्था” भन्नाले कानून बमोजिम गठन भएका टोल विकास संस्थालाई सम्झनु पर्छ ।

(च) “दोश्रो पक्ष” भन्नाले सार्वजनिक जग्गा उपयोगका लागि चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकासँग सम्झौता गर्ने पक्षलाई सम्झनु पर्छ ।

(छ) “नगरपालिका” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

(ज) “निजि क्षेत्र” भन्नाले सार्वजनिक जग्गामा आवश्यक संरचना निर्माण गरि व्यवसायिक प्रयोजनका लागि उपयोग गर्न चाहाने नियमानुसारको निकायमा दर्ता भएका व्यक्ति/फर्म/संस्थालाई सम्झनु पर्छ ।

(झ) “पहिलो पक्ष” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

(ञ) “प्रमुख” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको नगर प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।

(ट) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्छ ।

(ठ) “मुल समिति” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको नगर स्तरमा गठित सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग मुल समितिलाई सम्झनु पर्छ ।

(ड) “वडा” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाका सबै नौ वटै वडाहरूलाई सम्झनु पर्छ ।

(ढ) “वडा अध्यक्ष” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिका अन्तर्गत सबै वडाका वडा अध्यक्षहरूलाई सम्झनु पर्छ ।

(ण) “समुदाय” भन्नाले सार्वजनिक जग्गा रहेका स्थान सँग प्रत्यक्ष जोडिएका समुदायलाई सम्झनु पर्छ ।

(त) “सार्वजनिक जग्गा” भन्नाले निजि स्वामित्व नभएका नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहि दर्ता भएका तथा दर्ता हुन बाँकी रहेका र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम नगरपालिकाको रेखदेख तथा संरक्षणमा रहेका जग्गाहरू सम्झनु पर्छ र सो शब्दले सडकको क्षेत्राधिकार भित्र पर्ने सडक किनाराको जग्गा समेतलाई जनाउँछ ।

(थ) “सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग” भन्नाले सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण सहित त्यस्तो जग्गामा नगरपालिका आफैले वा निजि क्षेत्रलाई कुनै संरचना निर्माण गर्ने वा अन्य कुनै व्यवसायिक प्रयोजनको लागि गर्न दिएको उपयोग भन्ने सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद-२

सार्वजनिक जग्गा संरक्षण समिति गठन, अभिलेख दर्ता सम्बन्धी व्यवस्था

३. मुल समिति गठन सम्बन्धी व्यवस्था : सार्वजनिक जग्गाहरूको मुल अभिलेख राखि त्यस्ता जग्गाहरूको संरक्षण तथा उपयोग गर्ने प्रयोजनका लागि नगरपालिकामा देहाय बमोजिमको एक नगर स्तरीय मुल समिति गठन गरिनेछ :-

(क) नगर प्रमुख	-संयोजक
(ख) राजस्व परामर्श समितिको संयोजक	-सदस्य
(ग) नौवटै वडाका वडा अध्यक्ष	-सदस्य
(घ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	-सदस्य
(ङ) राजस्व शाखा प्रमुख	-सदस्य सचिव

४. समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था : (१) दफा ३ बमोजिम समितिको बैठक तीन महिनामा एक पटक बस्नुपर्नेछ । तर आवश्यकता अनुसार संयोजकको निर्देशनमा समितिको सदस्य सचिवले समितिको बैठक जुनसुकै वखत पनि बोलाउन सक्नेछ ।

(२) दफा ४ बमोजिम गठित समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार नगरपालिका भित्र प्रतिनिधित्व गर्ने राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरू, उद्योग वाणिज्य संघको प्रतिनिधि, नगरपालिका स्थित बजार व्यवस्थापन समितिका प्रतिनिधि, टोल विकास संस्थाका प्रतिनिधि लगायत आवश्यक अन्य क्षेत्र सँग

२

सम्बन्धित व्यक्तिहरूलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

तर, सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण तथा उपयोग समबन्धी कुनै निर्णय गर्दा सार्वजनिक जग्गा रहेको सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्षलाई अनिवार्य उपस्थित गराउनुपर्नेछ।

५. निर्णय सम्बन्धी व्यवस्था : (१) सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण तथा उपयोग गर्ने प्रयोजनको लागि निर्णय गर्दा सार्वजनिक जग्गा रहेको सम्बन्धित वडामा यस कार्यविधि बमोजिम गठित सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग उप समितिले मुल समिति समक्ष सिफारिस गर्नु पर्नेछ र सिफारिस भइ आए बमोजिम मुल समितिले आवश्यक अनुसन्धान गरि उपयुक्त ठहरिएमा त्यस्तो सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग गर्न सक्ने निर्णय गरि कार्यपालिकाको बैठकमा अनुमोदनको लागि पेश गर्नेछ।

(२) माथि उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि मुल समितिले सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण तथा उपयोग गर्ने निर्णय गर्दा त्यस्तो सार्वजनिक जग्गाको विद्यमान संरचना तथा प्राकृतिक बनोट नबिग्रिने गरि निर्णय गर्नुपर्नेछ।

५. उपसमिति गठन गरिने : नगरपालिकाको नौवटै वडाहरूमा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग गर्ने प्रयोजनका लागि देहाय बमोजिम एक उपसमिति गठन गरिनेछ :-

(क) सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष	-संयोजक
(ख) सम्बन्धित वडाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने कार्यपालिका सदस्य	-सदस्य
(ग) सम्बन्धित वडाका वडा सदस्यहरू	-सदस्य
(घ) वडा सचिव	-सदस्य सचिव

६. सार्वजनिक जग्गाको एकिकृत अभिलेख राख्नु पर्ने : (१) नगरपालिकाले आफ्नो नगर क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक, पति, ऐलानी तथा नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने सबै सडक किनाराका जग्गाहरू र सार्वजनिक जग्गामा बनेका भवनहरूको स्थिति वा कुनै संघ संस्था, व्यक्ति वा समुहलाई उपयोग गर्न दिएको सम्पूर्ण विवरण संकलन गरि एकिकृत अभिलेख राख्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम राख्नु पर्ने अभिलेख नगरपालिका नौ वटै वडाहरूमा गठित सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग उपसमितिले आफ्नो वडा भित्र रहेका सबै सार्वजनिक जग्गाहरू एकिकृत गरि एकिकृत अभिलेखको लागि नगरपालिकामा रहेको मुल समितिमा प्रतिवेदन सहित पेश गर्नुपर्नेछ।

७. दर्ता गराउनु पर्ने : नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूको संरक्षणको लागि दर्ता हुन बाँकी रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूको नगरपालिकाले संघ तथा प्रदेश कानून बमोजिम दर्ता गर्ने कार्य गर्नु पर्नेछ। दर्ता सम्बन्धी अन्य प्रक्रिया संघ तथा प्रदेश कानूनमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

नगरपालिकाले नापि तथा मालपोत कार्यालयको सहयोगमा नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूको एकिकृत अभिलेख प्रत्येक पाँच वर्षमा अनिवार्य रूपमा सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद-३

उपयोग गर्न सकिने क्षेत्र तथा प्रकृया सम्बन्धी व्यवस्था

९. सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्न सकिने क्षेत्रहरू : (१) नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सबै सार्वजनिक जग्गाहरूको अवस्थामा कुनै पनि हानी नोक्सानी नहुने तथा जग्गाको स्वरूपमा खासै परिवर्तन नहुने गरि कुनै जग्गा उपयोग गर्न दिँदा नगरपालिकाको आय वृद्धि हुनेछ भन्ने ठहर गरि कार्यपालिकाले निर्णय स्वीकृत गरेमा देहायको अवस्थामा संरक्षण तथा उपयोग गरिनेछ :-

- (क) हाल सम्म कुनै पनि प्रयोगमा नआएका र कुनै पनि सार्वजनिक संरचना तथा प्राकृतिक श्रोत र साधनको सम्भावना नभएका सार्वजनिक जग्गाहरूलाई नगरपालिकाको हितमा उपयोग गर्ने,
- (ख) नगरपालिकाले आफ्नो लगानीमा सार्वजनिक जग्गामा संरचना निर्माण एवं सुधार गर्न सक्ने,

(ग) सार्वजनिक जग्गाको विद्यमान संरचना विप्रेको वा भत्केको भए त्यसको संरक्षण गरि प्रयोग गर्न सक्ने,

(घ) नगरपालिकाको आफ्नै लगानीमा वा संघ सरकार र प्रदेश सरकारको लगानीमा निर्माण भइ नगरपालिकाको रेखदेख तथा संरक्षण गर्ने गरि हस्तान्तरण भएका संरचनाहरू भाडामा लगाइ आय अभिवृद्धि गर्न सक्ने,

(ङ) कुनै व्यक्ति, संस्था तथा समुदायको वा कुनै निजि क्षेत्रको जग्गा वा उद्योग व्यवसाय स्थापना भएको जग्गा सार्वजनिक जग्गाको सिमानासँग जोडिएको अवस्थामा सम्बन्धित पक्षले त्यस्तो सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्न अनुमति मागेमा जग्गाको उचित संरक्षण, रेखदेख, सौन्दर्यतामा वृद्धि हुने र नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानीमा वृद्धि हुने गरि उपयोग गर्न सकिने,

(च) नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि हुने गरि कुनै निजि क्षेत्रले आफ्नै लगानीमा सार्वजनिक जग्गाको स्वरूपमा कुनै परिवर्तन नहुने गरि पार्क, उद्यान वा पर्यटकिय क्षेत्रका रूपमा विकास गर्न चाहेको अवस्थामा उपयोग गर्न सकिने,

तर, निजि क्षेत्रलाई माथि खण्ड (ङ) मा उल्लेख भए बमोजिम सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्न दिँदा स्वामित्व हस्तान्तरण हुने गरि दिन पाइने छैन।

(छ) नगरपालिकाको अन्य कुनै सार्वजनिक जग्गा नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि हुन सक्छ भन्ने समितिले ठहर गरि कार्यपालिकाले निर्णय स्वीकृत गरेमा नगरपालिकाले अन्य क्षेत्रहरूमा पनि सार्वजनिक जग्गाको उपयोग गर्न सकिनेछ।

(२) माथि उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहायको अवस्थामा सार्वजनिक जग्गाको उपयोग गर्न सकिने छैन :-

- (क) हरियाली वन क्षेत्र भित्र रहेको सार्वजनिक जग्गामा अनुमति विना कुनै संरचना बनाउने उद्देश्यले सार्वजनिक जग्गाको उपयोग गर्न सकिने छैन,
- (ख) राजमार्गको बीच केन्द्र बाट आठ मिटर सिमाना भित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूमा कुनै पनि प्रयोजनको योजना बनाइ उपयोग गर्न सकिने छैन।

१०. समुदायलाई प्राथमिकता दिनु पर्ने : समुदाय मार्फत सार्वजनिक जग्गाको उपयोग गर्दा सार्वजनिक जग्गाहरूको संरक्षण हुन सक्ने र अतिक्रमण हुनबाट रोक्न सकिने नितिलाई मध्यनजर गरि सार्वजनिक जग्गाको उपयोगमा समुदायको सहभागितालाई विशेष प्राथमिकता दिनु पर्नेछ।

११. आवश्यक प्रक्रिया पुरा गर्नु पर्ने : सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्दा देहाय बमोजिम प्रकृया पुरा गरेको हुनपर्नेछ :-

(क) नगरपालिका आफैले सार्वजनिक जग्गाको उपयोग गर्नुपर्ने हकमा यस कार्यविधि बमोजिम गठित सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग मुल समितिले आवश्यक निर्णय गरि नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ तथा नगरपालिकाको कुनै वडाले सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्ने हकमा वडामा गठित उप समितिले निर्णय गरि मुल समितिमा सिफारिस गर्नुपर्नेछ र मुल समितिमा सम्बन्धित वडाको उप समितिबाट भएको सिफारिस मनासिब देखिएमा समितिले निर्णय गरि नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ।

(ख) कुनै निजि क्षेत्र वा अन्य कुनै निकायले सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्दा त्यस्तो जग्गाको मुल स्वरूपमा कुनै परिवर्तन नहुने गरि कुन प्रयोजनको लागि उपयोग गर्ने हो सोको स्पष्ट विवरण खोली सार्वजनिक जग्गा रहेको सम्बन्धित वडा कार्यालयमा वा यस कार्यविधि बमोजिम गठित सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग उप समिति समक्ष र. तीन हजार निवेदन शुल्क सहित निवेदन दिनुपर्नेछ।

(ग) माथि खण्ड (ख) बमोजिम वडा कार्यालय वा उप समितिमा निवेदन प्राप्त भएमा आवश्यक राय सुझाव सहित प्रतिवेदन तयार गरि मुल समितिमा पेस गर्नुपर्नेछ र मुल समितिमा प्राप्त प्रतिवेदन माथि आवश्यक छलफल गरि जग्गा उपयोगका लागि दिन मनासिव देखेमा समितिले निर्णय गरि स्वीकृतिको लागि कार्यपालिकाको बैठकमा पेस गर्नेछ र कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भइसकेपछि सम्बन्धित पक्ष सँग कार्यालयले सम्झौता गर्नुपर्नेछ ।

(घ) नगरपालिकाले निजि क्षेत्र वा अन्य कुनै क्षेत्रलाई सार्वजनिक जग्गा उपयोगका लागि दिँदा देहाय बमोजिमको अवधि निर्धारण गरि दिनु पर्नेछ

(अ) अल्पकालिन अवधि - दुइ वर्षको लागि

(आ) मध्यकालिन अवधि -पाँच वर्षको लागि

(इ) दिर्घकालिन अवधि -दश वर्षको लागि

(ङ) माथि खण्ड (घ) बमोजिम उपयोग गर्न दिएको अवधि सकिएको मितिले एक महिना भित्र शुरू निवेदनमा तोकिएको शुल्कको आधा रकम सहित निवेदन दिइ नविकरण गर्नुपर्नेछ ।

तर खण्ड (घ) बमोजिम सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्न दिएको दिर्घकालिन अवधि समाप्त भएको हकमा यस अघि सार्वजनिक जग्गा उपयोग गरिरहेको निजि क्षेत्रलाई पुनः सोही जग्गा उपयोग गर्न चाहेमा कार्यविधिमा उल्लेख भए बमोजिम शुरूकै प्रकृया अवलम्बन गर्नु पर्नेछ ।

(च) निजि क्षेत्र वा अन्य कुनै निकायलाई सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्न दिए वापत सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्ने पक्षले नगरपालिकालाई वार्षिक नगर सभाबाट पारित भए सोही बमोजिम नभए प्रति वर्गमिटर ०.२५ रुपैयाँका दरले जम्मा हुन आउने रकम प्रत्येक महिनाको मसान्तमा राजस्व शाखामा दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

तर, सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्ने पक्षले नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने रकम एकमुष्ट बुझाउन चाहेमा कुल रकमको पाँच प्रतिशत छुट हुनेछ ।

(छ) सार्वजनिक जग्गा रहेको समुदायले सामुहिक रुपमा कृषि व्यवसाय गर्ने प्रयोजनको लागि सार्वजनिक जग्गा उपयोगको लागि निवेदन पेस गरेमा यस कार्यविधिमा उल्लेख गरिएको शुल्क रकमको आधा रकम मात्र लाग्नेछ र नगरपालिकाले सामुहिक रुपमा कृषि समुह गठन गरि सार्वजनिक जग्गामा कृषि व्यवसाय गर्ने उद्देश्य लिइ आएमा त्यस्तो कार्यलाई पहिलो प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।

१२. सम्झौता गर्नु पर्ने : (१) नगरपालिकाले निजि क्षेत्रलाई सार्वजनिक जग्गा उपयोगको लागि उपलब्ध गराउने निर्णय कार्यपालिकाले स्वीकृत गरि सकेपछि कार्यालयले राजस्व शाखा मार्फत सार्वजनिक जग्गा उपयोगको लागि दुइ पक्षीय सम्झौता गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नगरपालिका र निजि क्षेत्र बीच सार्वजनिक जग्गा उपयोगको लागि भएको सम्झौता सार्वजनिक रुपमा सबैले देखिने गरि राख्नु पर्नेछ ।

१३. सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्दा ध्यान दिनुपर्ने : (१) नगरपालिकाले सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्दा कुनै सार्वजनिक जग्गा विपद व्यवस्थापन लगायत अन्य अति संवेदनशिल अवस्थाका लागि उपयोग हुन सक्ने हो होइन भन्न विषयमा निर्णय गर्नु अघि विशेष ध्यान दिनु पर्नेछ ।

(२) यदि पहिलो पक्ष र दोश्रो पक्षको बीचमा सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्ने सम्झौता भइ सकेको अवस्थामा त्यस्तो सम्झौता भइ सकेको जग्गा विपद व्यवस्थापन वा अन्य अति संवेदनशिल क्षेत्रको लागि उपयोग गर्नु पर्ने अवस्था सृजना भए त्यस्तो सम्झौत नगरपालिकाले जुनसुकै अवस्थामा भङ्ग गरि पूर्ववत अवस्थामा फर्काइ माथि उल्लेखित संवेदनशिल अवस्थाका लागि उपयोग गर्ने निर्णय गर्न सक्नेछ ।

विविध

१४. सम्झौतामा पुनरावलोकन गर्न सकिने : (१) यस कार्यविधि बमोजिम पहिलो पक्ष र दोश्रो पक्ष बीच भएको सम्झौतामा आवश्यकतानुसार दुवै पक्षको सहमतिमा लाभ लागतको विश्लेषण गरि पुनरावलोकन गर्न सकिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सम्झौतामा पुनरावलोकन गर्ने सहमति भएमा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण मुल समितिले पुनरावलोकनबाट हेरफेर हुने विषयमा आवश्यक अध्ययन गरि स्वीकृतिको लागि कार्यपालिका समक्ष पेस गर्नुपर्नेछ ।

माथि दफा १४ मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएता पनि नगरपालिकाको आय वृद्धि थप नहुने गरि सम्झौतामा कुनै हेरफेर तथा पुनरावलोकन गरिने छैन ।

१५. सम्झौता भङ्ग गर्न सक्ने : (१) नगरपालिकाले दोश्रो पक्ष सँग सार्वजनिक जग्गा उपयोगका लागि गरेको सम्झौता देहायको अवस्थामा भङ्ग गर्न सक्नेछ :-

(क) दुवै पक्ष बीच भएको सम्झौताका शर्तहरू पूर्ण रुपमा पालना नगरेमा,

(ख) सम्झौता भएको सार्वजनिक जग्गा दोश्रो पक्षले अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थालाई हक हस्तान्तरण गरेमा,

(ग) सम्झौतामा उल्लेख भएको जग्गा भन्दा बढि जग्गा उपयोग गरेमा वा उल्लेख भए भन्दा बढि संरचना निर्माण गरेमा,

(घ) अन्य कुनै सम्झौता विपरित कार्य गरेमा ।

(२) माथि उपदफा (१) मा उल्लेख भए बमोजिम दोश्रो पक्ष सँग भएको सम्झौता भङ्ग गर्दा तथा सम्झौता विपरित भएका कार्य भत्काउँदा वा हटाउँदा लागेको सम्पूर्ण लागत खर्च नगरपालिकाले दोश्रो पक्षबाट असुल उपर गर्नेछ ।

१६. नगरपालिकाको निर्णय अन्तिम हुने : सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोगका सम्बन्धमा कुनै विवाद उत्पन्न भएका अवस्थामा नगरपालिकाले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

१७. अनुगमन तथा प्रतिवेदन पेस गर्नु पर्ने : (१) सार्वजनिक जग्गा उपयोगका लागि दोश्रो पक्ष सँग भएको काम कारवाहीका सम्बन्धमा नगरपालिकाले नियमित र आवश्यकतानुसार आकस्मिक अनुगमन गर्नु पर्नेछ ।

(२) सार्वजनिक जग्गा उपयोग गर्ने दोश्रो पक्षले प्रत्येक वर्ष गरेका कामहरू, प्राप्त उपलब्धि एवं आइ परेका कुनै समस्या र तीनको समाधानको उपाय सहित प्रतिवेदन तयार गरि सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग मुल समितिमा पेस गर्नुपर्नेछ ।

१८. दण्ड, सजाय र जरिवाना सम्बन्धी व्यवस्था : (१) यस कार्यविधि बमोजिम कोही कसैले नगरपालिकाको अनुमति नलिइ सार्वजनिक जग्गा प्रयोग गरेको तथा यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका कार्य विपरित कार्य गरेको पाइएमा त्यस्तो व्यक्ति वा संस्थालाई नगरपालिकाले नियमानुसार प्रकृत्यामा आवद्ध हुन लिखित सूचना जारि गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम लिखित सूचना दिँदा समेत सम्बन्धित पक्षले अटेर गरेमा वा यस कार्यविधिमा उल्लेखित प्रकृत्यामा आवद्ध हुन नआएमा निजले निर्माण गरेका संरचना भत्काइ वा हटाई सो वापत लागेको सम्पूर्ण खर्च सम्बन्धित पक्षबाट असुल उपर गर्न सक्नेछ ।

१९. यसै बमोजिम भएको मानिने : यो कार्यविधि जारी हुन अघि यस नगरपालिका भित्र सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग गर्ने प्रयोजनका लागि भए गरेका निर्णय, संरचना निर्माण लगायत सम्झौत गरि वा नगरि निजि क्षेत्रलाई उपलब्ध गराइएका सार्वजनिक जग्गा र संरचना तथा अन्य सबै विषय यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

२०. संशोधन तथा बाधा अड्काउ फुकाउन सक्ने : यस कार्यविधिमा आवश्यकतानुसार कुनै संशोधन गर्नु परेमा संशोधन गर्न तथा यो कार्यविधि कार्यान्वयनको बखत कुनै बाधा अड्काउ आइ परेमा

नगरकार्यपालिकाले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ।

२१. स्वतः खारेज भएको मानिने : यो कार्यविधि तथा यसका दफा, उपदफा र खण्डहरू संघ तथा प्रदेश सरकारसँग बाभिएको हदमा स्वतः खारेज भएको मानिनेछ।

आज्ञाले
श्याम बहादुर रावत
नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत